

DOBROGEA JUNĂ

DIRECTOR-PROPRIETAR
CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Dorobanți 17

ORGAN SEPTAMINAL AL TINERIMEI DOBROGENE

ABONAMENTE:

Pe an an 8 Leu
Pentru preț și invitații 6.

Anunțuri și Reclame după taxoială

Adevărati fructator al statului

Din respect pentru adevărătie, că era prea crud, fie, că din alte considerații, nu voia să-l prezintă în toată glorie luna lui fostul Administrator al Domeniilor Statului din Dobrogea, d. Vladescu Olt, la sfîrșitul bursării, de care ne-am ocupat, după ce expune veniturile statului din această provincie anterior «descălecătoarei» d-sale și cele rezultate sub înțeleapta și patriotică a administrației, conchide că după cele mai pesimiste calcule, Statul a pierdut în Dobrogea pe fiecare an între 800.000 - 1.000.000 din veniturile sale, fară însă să binevoiască a prezisa, cine au fost aceia în ale căror buzunare a intrat această nu tocmai modică diferență.

E interesant și chiar necesar să se stabilească acest lucru, deoarece, pornind de la constatarea de mai sus, pe de o parte s-au aruncat cele mai ponegritoase ponoase în sarcina populației locale, iar pe de alta s-au înălțat laude ditirambice la adresa unor oameni, cari, singurul vinovaț, au speculat simplitatea și docilitatea acelora în a căror sarcină aruncă azi vina și răspunderea toată și a explarat avutul Statului la adăpostul unei situații, care facea orice control cu desăvârșire imposibil.

Până mai deuna, nimeni nu știa din ce se compun domeniile statului în Dobrogea, de oarece nimeni nu a fost înșirinat vreodată cu ținerea unui inventar, în care să se consemneze: suprafața terenurilor aparținând statului la luarea în posesiune a provinciei, ce s-a instrăinat cu timpul din acele terenuri și în fine ce a mai rămas disponibil în urma vinzărilor și deposedărilor efectuate.

Agenții silviei al ministerului de domenii care, în urma unui jurnal al Consiliului de miniștri din 12 Februarie 1890, au fost înșirinăți cu administrarea în regie a moșilor și a terenurilor statului nu aveau nici planuri nici dosare, nici archive; acești agenții închiriau pe un an, mai tot-d'una fără contract, tot-d'una fără licitație, o sumă de plăinătură.

Singura formalitate ce se îndeplinea consista în întocmirea unor liste, în care erau trecuți locuitorii cu arendă de la stat, cu indicația preșului arendei reale sau fictive.

Aceste liste comunicate minis-

terului de domenii, erau transmise, tale-quale, administrației financiare.

Debitul era așa dar cel fixat de șeful ocolului silvic.

In astfel de condiții nu se putea ști cîte terenuri ale statului au rămas neînchiriate, nici dacă debitul presintat administrației financiare reprezinta valoarea reală a arendei.

Pentru a se evita un control căt de mic și supărător și pentru ca situația să fie căt se poate mai incorecată, s'a dispus de către ministerul de domenii, că șefii de ocol să corespundă deadreptul cu direcționea domeniilor statului pentru tot ce privește administrarea domeniilor din Dobrogea, deși există un șef de regiune, șeful ierarhic al șefilor de ocol. Șeful de regiune însă, în urma acestei ciudate hotărîri, e insărcinat cu dirigirea șefilor de ocol numai în ce privește atribuțiile de silvicultori ale acestora.

Dacă la aceste constatări am adăuga și faptul cunoscut și consennat în acte oficiale, că ministerul de domenii nu avea nici cunoștință cea mai elementară de modul cum procedau acești agenții, reiese în mod evident dezordinea ce domnea în administrația bunurilor statului din această provincie.

Cele de mai sus sunt confirmate, cuvint cu cuvint, de către d. Sc. Vârnava, fost prefect al județului nostru, în lucrarea d-sale «Situația generală a județului Constanța» — lucrare ce a fost inimnată și Suveranului.

Pentru noi, care am văzut șefii de ocole facindu-și averi de sute de mil lei, acestea erau fapte notorii; din expunerea oficială de mai sus, însă, se vede clar, și de acel «car» cunosc Alpit mai bine de căt Dobrogea, cine așa fost acela car creaseră și exploatau situația nenorocită a proprietății de aci. Iar acum în urmă cînd s'a constatat frauda și necinstea — aceiași agenții domeniali, urbi et orbi, au căutat să prezinte ea usurători și fructator al statului pe niște oameni, pe cari arbitrul și fără de legea unei administrații, hibride și venale pînă mai deuna, i-a deprins să sufere numai și să primească toate cu ceea mai dobrogenească resemnare.

Azi, cînd nu mai e nici ceea mai mică îndoială de partea cui a fost reaua credință și necinstea noastră nu cerem, de căt să se dea fiecăruia ce i se cuvine!

Informațiunile comerciale

De cînd există comerțul și acel cărti și practică, sunt siliți a face credit și a se servi de dinsul, informațiunile comerciale au marea lor importanță.

Dar după cum relațiunile de afaceri se întind de la o țară la alta și modul de a lăa informațiuni variază de asemenea. Pe cînd acum trei zeci de ani chiar, lumea era multumită cu informațiunile ce putea căpăta prin prietenii său relațiuni de afaceri, astăzi, e evident, că serviciile amicale nu ar fi înădeudătoare și în consecință serviciul de informațiuni comerciale ar trebui să organizeze conform cerințelor epocii noastre.

Aceste cerințe sunt strins legate cu progresele realizate în ultimii ani în materie de comunicații și transporturi. Si din moment ce mărfurile pot fi expediate foarte departe de frontierele naționale, iar negustorii sunt chemați să facă credit la clienti pe care îu i-au văzut și nici nu dău cu ochii de el vră dată; de asemenea, din moment ce, grație înlesnirilor ce acordă actuala desvoltare a afacerilor, întreprinderile mariilor «maiștri de...» — afaceri și «cavalerilor de industrie» — văd devinind din ce în ce mai semnificative și mai periculoase, e de absolută nevoie și importanță, ca un serviciu de informațiuni sigur, repede, complet și puțin costisitor, să fie pus la dispoziție negustorilor serioși.

Dar pentru ca această instituție să aducă serviciile la care e în drept să aștepte fiecare, trebuie să fie organizată și mai bine îndreptată la oameni cu experiență, cu pricinere în ale comerțului — persoane care să poată cunoaște pe omul perfid cu săretelicurile lui și pe cel onest cu calitățile sale.

Sunt puține funcții care să reclame atât tact, prudență, perspicacitate și în același timp integritate, ca aceia a informatorului public, căci e vorba să se informeze și să informeze pe alții de solvabilitatea și onorabilitatea unui oare-care.

Pentru solvabilitatea singură truda aceluia care are sarcina să observe și să-și formeze o opinie că mai exactă de cîteva, nu e toțială așa de ușoară, cum s'ar părea la prima vedere. Fără îndoială, nu e o mare filozofie, ca să parvă a cunoaște aproxiativ averea cui-va stabil într-o localitate, cu toate că și la aceasta și-ar trebui o oarecare fineță de observație; dar solvabilitatea unui om nu e numai în legătură, său — mai bine zis — nu depinde numai de averea ce dinsul posedă, scăzind datorile ce ar putea avea: ea este deosebită în raport direct cu onestitatea sa, său, dacă voiști, cu caracterul său, cu talentele sale, cu puterea sa de a munci.

E destul să dizertăm un moment asupra acestui punct spre a ne convinge: Un om de caracter bun, leal, cinstit, scrupulos, econom, cu bună purtare, amabil și îndatoritor, dotat cu un talent veritabil,abil, fin, bun observator, bun calculator, prevăzător și prudent, cu o forță de muncă constantă și superioară celei medieore, poate fi considerat ca solvabil, chiar dacă nu are banul în mină.

Sunt puțini debitori mai siguri de căt un sărac cinstit, harnic și inteligent, precum, reciproc, sunt puțini mai periculoși de căt bogatul plăzmuitor de afaceri, mai mult întreprinzător de

cît prevăzător, mai mult venitos de căt intelligent și fără principii solide de onestitate.

Așa dar truda distribuitorului de informațiuni devine mai anevoieasă și mai delicată cînd urmează să se pronunță asupra solvabilității financiare a cui-va, ceea-ce o putem numi aci «solvabilitate morală». Cât nu riscă să amăgi, cînd e vorba să decidă într-toate calitățile și defectele spiritului și ale inimii!

Sarcina ar fi mai ușoară de îndeplinit, dacă ar avea să se pronunțe între un om cu adevărat bun și unul înrealitate rău, între unul demn de încredere și o canagie; dar de cele mai multe ori calitățile sunt așa de bine combinate cu defectele, în cînd sarcina informatorului public devină cu adevărat grea.

Pe lîngă aceasta, o mulțime dintre aceia, asupra căror s'ar cere informațiuni, n'au o rezidență fixă din copilaria lor. Aceșia — pe cari, i-am putut numi «nomaziil comerțului» — au făcut mai multe popazuri în viață lor. Ar trebui deci să se caute antecedentele lor, să facă să se vorbească de ei în mai multe locuri, prin amici prin dușmanii chiar — cari sunt mai de preferat în cîzul acesta — prin oameni foarte scrupuloși în deosebire.

Concluziunea la tot ce am susținut pînă aci ar fi următoarea: că cînd, care e în capul unul serviciu public de informațiuni comerciale, precum și acel căr il secondează, trebuie să fie persoane cu tact, perfectă încredere, sagac și absolut conștiințioase.

Mai mult de căt atât, ele trebuie să fie pătrunse de importanță responsabilitatea lor și să-și iubească meseria așa cum artistul își iubește arta, chiar cu riscul unei pierderi inevitabile.

In numărul viitor voi veni cu o propunere asupra serviciului public de informațiuni comerciale.

Const. N. Sarry.

Expoziția națională de la 1906

O circulară a comisariatului general

Români care locuiesc regatul României și provinciile ce alcătuiesc vechea Dacie, precum și acel aflat în peninsula Balcanică, Istria și în alte părți, nu uită că s'au îndeplinit 1800 ani de cînd marele împărat Traian a început răsboiul de cucerire a Daciei.

Inimile lor bat cu mai multă putere gîndindu-se că peste puțin timp se apropiie leatul aniversarei acestei mari cuceriri române, precum șiacea a legionarilor și colonilor lor și prin urmare începutul vieții române în această parte a Europei.

Din descedenții acestor falnici cuceritori, amestecați cu rămașii aprigilor săpători Daci, s'a zâmbit poporul românesc.

In această conviețuire și conlucrare își are isvorul mandru și nelndoenie neamul nostru.

O mie opt sute de ani poporul format astfel a trăit, a muncit din greu și mai adesea ori a răsboit, vîrsind mult sânge pentru a-și apăra limba, credința și pământul tot atât de sfînt pe care ne afilăm.

O astfel de dată marează nu putea să nu încâzească întreaga suflare românească și să nu căutăm cu toții a o sărbători cum merită.

Dumnezeu, marele care ne-a îndrumat

și apărăt în acest îndelung să de an, a făcut astfel ca tot la aceeași dată, la anul 1906, să se indeplinească 40 ani de o lungă și rodnică domnie astăzi a M. S. Regelui Carol I, iubitul nostru suveran.

Domnia îndelungată, căci de la în veci născutul Stefan cel Mare al Moldovei, neamul nostru sfârșitor în țările surorii, născut la 1859, nu a numărat o altă domnie nici atât de lungă nici atât de vrednică, nici atât de fericită.

Domniea rodnică în tapte mari și mai ales în desăvîrșita pătrundere a conștiinței naționale și increderea în neam ce s-a sălăsuit în această epocă.

Năzuințele și muncă depusă de strămoșii noștri, și mai ales de vrednicile generațiunii ce s-au perindat timp de 60 ani de la începutul ultimului secol s-au desăvîrșit, mai presus chiar de calza lor dorință în acești din urmă 40 de ani.

Toți cu suflet și cuget curat, toți cu muncă și cu înăltare de inimă și pricepere aleasă să căută să facă ceea ce mai bine.

De la opinie până la vîndică, de la cel mai după urmă plugar pînă la cel mai falnic ostaș, toate straturile sociale în frunte cu Maria Sa Vodă Carol I, și mai pe urmă cu M. S. Regal, toți au avut ca ţintă de a slujii țara și neamul, ducindu-ne tot mai sigur pe cărările muncii, demnității și siguranței și fericirile.

M. S. Regal, timp de 40 ani, a pus nelincetată înima, toată energia conștiință și voinețul său la serviciul poporului care a avut inercoare de la început în fapta Sa, care L-a înțeles și iubit și care L-a urmat cu căldură și dor de jile bune, atât în locul distrugător al înțepelor pentru neatirnare, cît și în căldura aprinselor lupte din țară și în neconvenția muncă spre îndreptarea relelor ce de secol se brăzdează corpul nostru.

Tot la 1906 se împlinesc 25 de ani de viață a regatului nostru.

Regatul României! ce stînt lucru, ce scump odor înimilor acelora ce s-au apucat țara neunită și desbințită, robită și jertfă an cu an tuturor vînturilor rele și nimicitoare care susțină țără de milă din toate părțile asupra noastră.

Visul scump al Romanilor de pretutindeni și din orice vreme, visul fermecător care un moment a stăpinit cugetarea rea a lui Stefan cel Mare, visul de fănicie care cît-va timp a încălzit inima învățătoare a lui Mihai-Viteazu, făptuindu-l pentru scurtă durată în mersul său vitejesc, a avut începutul realizării sale hotărîte la 1859.

Conștiința națională desvoltindu-se, a pus de îndată hotar urel și să putut naște dorul înșătirei, astfel în cît cea ce nu s'a putut face cu paloșul și sabia în timp de lupte, să facă cu inimă și engetul în timp de pace: să născută unirea Moldovei cu Muntenia.

Neatirnarea noastră începe din acel moment și este recunoșcută și conștință, în urmă prin singure voinicilor căzuți pe cimpul de luptă în războiul în veci glorios pentru neatirnarea noastră.

Lanțurile ce ne înătușeară de secoli fără astfel sfârimate și din oțelul tunurilor, cucerite de la tiranul invins se făuri coroana de oțel, nu numai simbol al neatirnării atât de dorite, dar și al finței primului regat român.

M. S. Regelul, I se cade această neasă cinste, ca o răspălată pentru faptele sale românești și pentru engetul său în cît, iar romanilor pentru vinioșia și cerbicia de care s'a arătat destoinici, atât în secolul de suferință cît și în epoca de Renaștere a țării lor.

Dacă astfel chiar și fără de aceste rare imprejurări, sosise momentul ca să ne dăm seama de starea noastră reală actuală.

Venise timpul ca să arătăm tuturor nu numai cine suntem arătind trecutul nostru, dar și ce suntem am desăvîrșit pînă în prezent, ce suntem capabili să facem și în diferite direcții ale activităței omenești, care sunt năzuințele noastre în viitor și care ne sunt căile ce cătă să urmăm în această direcție.

Momentele înăltătoare sunt dar în deajuns pentru a ne îndemna la muncă voioasă și la tapte bune.

Și ce oare se poate găsi mai nimerit, de cît realizarea unei expoziții cu această ocazie?

Ce cală mai fericită pentru a ne manifesta într-un mod prielnic?

Ce mijloc mai de actualitate pentru a arăta starea noastră culturală și economică progreselor sale și tendințele noastre?

Această expoziție va avea loc în decursul verii și toamnei din 1906.

Circulațile ce vor urma, vor indica în mod amănuntit toate chestiunile importante și în urmă pe cele de detaliu.

Locul pe care se va instala expoziția, zina deschiderii și închiderii ei, secțiunile ce va cuprinde și modul după care ea va funcționa vor fi larg tratate în ele.

În această primă circulație trebuie să declar de la început că expoziția va fi tot caracterul ei general, nu va conține însă de cît produsul muncii românești și în special a locuitorilor regatului român.

Prin urmare, ori-cine locuște țara și călător de noi și ori-care ar fi specialitatea în care lucrează, și va el născut în țară sau astăzi de îndelungată vreme numai, supus român sau nu, din momentul ce el este un factor hotăritor în misarea noastră culturală sau economică va avea dreptul de a expune alături de elementul propriu zis românesc.

Tot astfel ori-ce român, de originea din țara noastră sau din altă parte, stabilit în orice țară și care ar dori să expună lucruri sale, este în drept de a face aceasta cu atât mai mult, en cît în secțiunea etnografică vom căuta să ne îmormântăm toate datele relative la starea aceloașă și economică a neamului nostru.

O singură excepție se va face pentru industria străină și aceasta, în vedere învățămintului prin ochi și cercetare a agricultorilor noștri.

Să va pune la dispoziție celor interesați local necesar pentru a se expune instrumentele și unelele necesare agriculturii mari și mici, precum și aparătul relativ la uscarea fructelor sau la distilația spiritului din poverne.

Asemenea în ce privește semințele cele mai bune pentru pășuni și livezi artificiale, precum și diferența varietății de legume și fructe de seamă ce pot fi introduse la noi.

Acești expunători vor putea chiar să semene sau să cultive pe terenul dat aceste plante.

În ce privește însă săptul, că expoziția noastră va trebui să reprezinte toată activitatea acestei țări și a romanilor de pretutindeni, toți trebuie să ne pregătim, astfel în cît pînă la anul să fim gata a expune.

Agricultura obișnuită lucrare a pământului nostru, care constituie și astăzi marele istor de avuție a acestel țări; creșterea atât de veche a vitelor, care constituie marea avuție a strămoșilor noștri; artistică și demnă de toată londa industrie casnică română, care mai mult ca orice destăinuște firea aleasă a acestui neam; minile, și mai ales petrolierul nostru, acest fat-trumos al nevoilor casnice, al industriilor purtător de lumină și energie, industriilor felurite și numeroase, care au prins picidăt atât de numeros în țară; cultul nostru creștinesc, cu toate culturile vechi din țară păstrător al podoahelor vechi noastre arhitecturi, al artelor și industriilor acestei țări; cultura noastră variată, ce a dat deja roade utile în multe direcții și care să afirme din ce în ce mai mult pe terenul literaturii și științei; geniul civil și militar, căruia datorim atităa lumeri monumentale; artele frumoase, care s'a desvoltat așa de prielnice grăție simțului estetic al poporului; muzica noastră națională atât de duioasă și mergătoare la inimă, precum și orice altă lucrare, în orice direcție, cătă să se afirme larg și vădit cu această pasiune.

În tot timpul expoziției, congress spectacole de la științele cele mai positive și pînă la științele economice, sociale și juridice, vor avea loc pe rînd.

Serbările numeroase și variate vor rezuma originea noastră română, fapt din istoria noastră trecută, episodul din războiul neatirnărel și se-nă din viața noastră națională și rurală, care nu vor împrospăta nouă și vor face cunoștantă străinilor viață noastră de familie, datinile și luptele neamului nostru.

Această circulație, este dar un prim apel către întreaga suflare românească și către toți locuitorii acestei țări, pentru că, cunoșători ai celor coprinse mai sus să se pună hotărât la muncă pentru ca după un an să ne putem întărișa înveci în mod devenit și cu mindria unui neam conștient de originea și trecutul său precum și de menirea sa în viitor.

Comisar general, Dr. C. I. Istrati.
28 Mai 1906.

EXAMENUL

Toată după amiază a învățat și, cind obosit, trînti carte pe masă, mama-sa fi zisă eu învrijare: Mitrăță, dragu mamă, n-ar fi bine să mal citești odată lecția aia, cum îl zice, băsica aia mare, balonul?..

Și ochii ei căutați cu o dragoste nespusă la copilașul slabici, cu cirlicuții de păr dat pe frunte și eu ochii aproape închiși. Dar Mitrăță nu răspunse îl durea capul; hainele par că-i strigăți; dedea neliniștit din spate și-și stergea cu mină fruntea lui albă ca laptele.

— Nu și-i foame? Co să-ți dea mama?

— Nu, nu-mi trebuie nimica mi-e somn.

Dar mama-sa își pusește năframa pe cap, și alergă acum în piață să aducă ceva bun, bun de tot, pentru Mitrăță, voinicul mamii cel silitor. Și dedea fugă vorbind singură. Înțe, cu aerul unul negustor ce se crede îngrijat și socotește singur pe drum, ce-a primit și ce avea să primească:

Ișteu mamă, că toată ziua nu și-a mai luat ochisorii după carte, arz-o focul, s-o arză, că decum încep bieții copii a pricepe cîte ceva, vine școală, cu drăscălit el vecinie 'mbușnați, cu închisoarea ei și bagă griji în capul săracuților de el. Da las', ajuta-mi-vă Dumnezeu, da să știu, că-mi puș capu, și nu mă las, pînă nu-l văd pricopit din carte!

Ajunsă în piață. Se opri la o satră, unde vinea cireșe. Astea îl plăceașă lui Mitrăță. Și femeia deslegă din colțul basmalei ei negre cîță-va gologani cumpără — fără a se mai tîrgui ca de obicei — cireșe, și se grăbi, să ajungă mai iute acasă.

Po patul cu ciarcașul alb stetea înțins Mitrăță, cu ghetele în picioare, cu pălăria în mină, că-i atârnă în jos. Adormise. Mama-sa se uită lung la el și o podidiră lacrimile. Afurisita de carte, nici în somn nu-dă pace, căci Mitrăță răsuflă de cîte-va ori și apoi începe să borborosească fragmente din lecția învățată pesto zi.

Ea se apropie de copil și-l atinge ușor. — Mitrăță, dragu mamă, școală, uite, și-a adus mama cireșe, școală, puiale!

Mitrăță sughiță odată, miscă din cap și începu, de astă-dată mai lămurit să reciteze din poezia, că-i plăcea lui mai mult :

Noi vom fi soldați odată
Toți cu inima curată
Tara no vom apăra,
Cind va fi amenințată!...

Apoi tăcu. Mama-sa îl miscă din nou.

— Mitrăță, ascultă pe mama, școală, să nu dormi sămînd, să vezi ce și-a adus mama, ghicești?

Copilul deschise ochi. Se desmeteci și se dete jos. Îl afirna capul în jos, par că nu era al lui. Îmbuea de cîte-va ori și, pînă atunci, mama îl făcuse patul școlarul el cuminte adormi ea voinicul fermecat din poveste.

Inserase binigor. La meschioara ei acoperită cu pinzătură albă Mama Sanda, cu capitelul de luminare în mijlocul ei, examinăză odată caetele lui Mitrăță. Rade cu guma minijiturile apoi ia o bucată de hirtie galbenă, în care fuseseră învăluit ceva din piață și-i învelește cărtile. Îi ia apoi hainele și le curăță frumos și, făcindu-și cruce se aşeză și ea să se culce.

Dar n-o prinde somnul. Ce de griji sunt pe capul ei. Casa s-o ție curată, să platească darea la timp, să îmbrace baiatul și să-l ție la școală. Și toate acestea numai cu cele două mîni. Dacă ar fi trăit bărbat-său, ar fi fost astfel. El era meseriaș harnic și cuminte. Ingrijă de familie. Dar, dacă n'a avut parte de el, ce să facă. Aceumătoată nădejdea și-o pune în Mitrăță.

Ei o cuminte. Samână lui tată-său și la chip și la obiceiuri. Poate se bucură de el. Mama Sanda adoarme cu gindul asta.

A doua zi! Mitrăță se școală, sărută mănușă și pornește la școală. Aveau examenul. Sala cea mare a școalii era plină de lume. Ce de domini și doamne au venit să asculte răspunsurile lor. Par că-i era teamă să nu se încoreze.

Dar mama-sa i-a zis, la plecare, să

fie cu curaj și fără grije, iar el știe, că mama nu-l învăță niciodată rău.

Cînd veni înzinel la clasa lui, Mitrăță se așeză sfios în bancă și stăte acolo ca băut în cue. Fu provocat să răspundă. Răspunsul lui fu lămurit și răspuns cu atită modestie, în cît privile tuturor se îndreptără spre el.

La examenul de poezie, Mitrăță reține atit de frumos poezia sa favorită: „Noi vom fi soldați odată”, în cît publicul începu să-l aplaudă. El nu știa ce va să zică astăzi și se privea speriat în jur. Și numai cînd auzi un „bravo” repetat de mulțimea din sală, pricepu, că a răspuns bine.

Se dusă la loc și de odă. Începu să plingă. Mama-sa venise și ea în urma lui, și nu și-a putut stăpini lacrimile, cînd a văzut că-i bate din pălmii fiu-său, iar Mitrăță a zărit-o lingă ușoară și răspunse bine.

M JUSTIN

Hazul Săptămînei

Un Constanțean se întrebă de ce nu ne impresionează campania Acțiunii.

— Campania Acțiunii ne ridică acțiunile

Corporațiunile și Comisarii Guvernului

Ne-am inspirat — dinăud la îveală acest articol — de raportul de relații în care stă Comisarii Guvernului cu Corporațiunile respective atit în țară, cît mai ales în Dobrogea, și cu atit mai mult în această din urmă. Nu vom face personalități pornește din vreun indemn ori care ar fi el, ci vom expune faptele așa cum sunt. Să vedem însă mai întiu care o rolul acestor reprezentanți ai Guvernului în Corporațiuni, de cine se recomandă și ce se cere de la el?

Legea e clară limitind atribuțiunile lor, care s-ar putea rezuma în cîteva cuvinte numai: „Observarea, ca să nu se lucreze în Corporațiuni, fie contra legel, regulamentului ori statutului și să implice toate neînțelegerile, să îndemne cu vorba, cu scrisul, pe meseriașii să lucreze în Corporațiuni, fie contra legel, regulamentului și statutelor Corporațiunilor respective, înțelegând că astfel își va evidenția importanța demnității sale. Un singur membru al acestor Corporațiuni nu credem că se va găsi care să găsească înjusto arătările noastre, de altfel bazato numai pe manuilestarea nemulțumiirilor lor.

La Medgidia Comisarul cere desființarea Corporației îndemnind pe meseriași la nesupunere și neplata cotizațiunilor către Corporație iar la Ostrov — ironie — Comisarul nu știe nici măcar să semneze. Iată cine voghează azi la stricta aplicare a legel regulamentului și statutelor Corporațiunilor respective, înțelegând că astfel își va evidenția importanța demnității sale.

Un singur membru al acestor Corporațiuni nu credem că se va găsi care să găsească înjusto arătările noastre, de altfel bazato numai pe manuilestarea nemulțumiirilor lor.

La Medgidia Comisar

lor, oamenii care prin poziție chiar, să fie mai preșu de presunțile unora sau altora, care ar dăuta să influențeze în orice mod asupra meșeuilui Corporațiunilor.

In numărul viitor revenind încă asupra acestui articol ne vom ocupa în deosebi de Comitetele Corporațiunilor Dobrogeane.

Joan St. Marcato

Alegerea camerilor de comerț

O zi ne mai desparte de data cînd se vor face noile alegeri la camerile de comerț. Credem că e interesant să arătăm cum se fac aceste alegeri, cine și cum votează, cît și cum se aleg membrii ai camerilor de comerț.

Sunt zece camere de comerț în țară, și anume: la Craiova, Pitești, București, Ploiești, Focșani, Brăila, Galați, Constanța, Iași și Botoșani.

Numărul membrilor camerelor variază între 15 și 35. Camera din București are 35 membri.

Alegerea membrilor camerelor de comerț se face prin scrutin secret și pe listă, cu majoritate absolută a voturilor exprimate.

In caz cînd sunt două liste și ambele intrunesc un număr egal de voturi, sorți decide.

Alegătorii la camerele de comerț sunt toți comercianți și industriași din cîrcoșrija camerei respective, cari plătesc patență de clasa I—IV inclusiv și se bucură de drepturile civile și politice.

Nimeni nu poate vota de cît odată și într-o singură cîrcoșrije.

Aleșii pot fi comercianți și industriași cari exercită sau au exercitat un comerț sau o industrie oarecare.

Cel aleș trebuie să aibă drepturi politice și 25 ani.

Biroul electoral e prezidat de președintă sau membru de tribunale, de comunități de sorti, asistat de doi alegători mai tineri care îndeplinește funcția de secreteari.

Votarea durează 7 ore, de la 9 dimineață pînă la 4 d. a. Atunci se va deschide urna și se proclama rezultatul votului, ori care ar fi numărul votanților.

Membrul camerelor de comerț se alege pe cîte 3 ani. El pot fi realeși după data expirării mandatului lor.

INFORMATIUNI

Alegerile pentru camera de comerț se vor face la 12 iunie sub președinția d-lui judecător N. Cantili, delegat pentru aceasta.

Pînă în prezent s'a depus o listă cu D-ni: Luca Oancea, Vasile Petru, Vasile Toma, Niță Filip, Ion Boeru, Mordu Seni, Vasile Mureli și Garabet Marcarian.

Se vor mal prezenta, pe cît se spune încă două liste.

Alegerile comunale din Mangalia au fost fixate pentru ziua de 26 iunie și vor fi presidate de d. judecător Deladecima.

Tribunalul a pronunțat sentința de declarare în faliment a comerciantului Faud Hagi Hamdi din Hirșova.

Consiliul comun al aprobăt a se cumpăra locul vechiului conac, proprietatea judecătorului, cu 45.000 lei, destinația-l pentru construirea școală mixtă No. 2.

In timpul unei manevre de vagoane de marfă în gara Medjidia s'a produs o ciocnire cu alt grup care răsturnă. Șapte vagoane au fost complet sfârimate, și alte 3 împreună cu mașina de manevră au deraiat, suferind stricăciuni mari. Nică un accident de persoane n'a arut loc, aceasta grație mecanicului care a observat deși prea tîrziu — ciocnirea, și a dat semnele de alarmă.

Cazul se anghetează. Accidental ar fi provenit din întoarcerea greșită a unui mecanic.

De la venirea actualului director al gimnaziului, D. Dumitrescu, elevii gimnaziului local «Mircea cel Mare», au făcut o serie de excursiuni de o importanță netăgăduită.

Așa în anul școlar 1902—1903, s'a făcut o excursiune în Bucovina la mănăstirea Putna și în apoi pe valea Bistriței pe la vatra Dornet.

In anul școlar 1903—1904 o altă excursiune la Râmnicu-Vâlcea, mănăstirea Cosla, pînă la Cîlinești, la Turnu Severin și apoi pe Dunăre pînă la Cernă-Voda.

Toate aceste excursiuni s'au făcut de eleviții cel mai slăbitori din toate clasele și cu fondurile străsoase din serbarele școală date în cursul anului.

In același laudabil scop d. director Dumitrescu a organizat o serbare școlară pentru 11 iunie a. c. în sala Elpis, din beneficiul căreia se va face o excursiune în Transilvania.

Cunoscutul publicist Ion Adam, a fost numit secretar al primăriei noastre.

Consiliul comun al a decis stabilirea definitivă a unui cartier industrial.

D. Colonel Cupă, Prefectul județului care plecaș Marii la București în interes de serviciu, s'a înapoiat Jof scris.

In urma venirei d-lui Ministrului lucrărilor publice s'a fixat definitiv locul noului băi, a căror construcție a început și continuă cu mare activitate. Băile vor fi inaugurate în ziua de 15 iulie.

In ziua de 3 iunie s'a oficiat la Catedrală un serviciu pentru odihna Principelui Leopold.

Un accident petrecut cu vasul „Principesa Maria” a dat loc la multe și felurile versiuni. Totul s'a redus la o întîrziere de două ore la sosire și aceasta din cauza unor nișcă defectuosități la mecanism.

Asemenea alarmă — zică, trebuie să spunem, a contribuit în ceea mai mare parte spaimea și telegramele personalității S. M. R. — nu fac de cît să descreditez acest serviciu, pe placul celor-lalte societăți concurențe.

Voind a ne servi de date precise, vom amâna pentru numărul viitor articolul promis, relativ la înfrâptările d-lui Architect Renard.

Piața comercială a orașului nostru cîștigă două case mari: aceea a fraților Damadian, exportatori de cereale și aceea a d-lui A. Theilor, depositar de cherestea.

Consiliul comun din Medgidia urmează să fie dizolvat și în locul lui va fi nomită o comisie interinară compusă din d-lui Petre Nicolae, Gafar Fahid, Ion O. Roșea, Hagi Iusem Amet și Iordan Stoianof.

CARNETUL UNUI POSAC

Tiganul la Constanța

*Nu stiu prin ce întâmplare.
Dar stiu că-i adevarat,
Că un danei pe malul mărei
Se oprișe 'ngindurat.
Si cum sta figanul nostru
Tot călind în apa cîi,
Văzu în ea o mulțime
De pești mari și mitilei
Si atuncica, a sa gură,
Incep apă să-i lase,
Căci de mult sărmăna cioră
Saramură nu gustase.
Si pleciindu-se pe bură
Ca să guste 'ntîi din zemă,
Vro trei guri lăua dintr'insa
Fără ca să-și dea seamă.
Iar cind se opri figanul
Si simfi că e amară,
Si sărelă și sălcie....
...De un col în sus să sară.
Si uitindu-se la dinsa,
Prinse a grăi din gură:
— Firi mi-aș asurisită
Să-mi fiți tu de saramură.
Să fiți tu asurisită
Si ai cari te-ă săcut,
Si mai fie încă vere
Si îl care te-a plăcut.
Că prosti au mai fost săraci,*

*Se cunoapte, și apă este,
Că mi le-ai greșit sărată
Si n-ai scos fierca la peste.
Ba încă, luni-ar dracul,
Nu și-ai pus nișel ardei.
Pur că aș făcut eu vose
Să mănușeas numai el.
Nu că sic că-mi este foame,
Nu-mi e sădă. Doamne fereste,
Dari și fiindu-mi ciudă
Că-i păcat d'atila peste..*

AL. RĂULESCU

POSTĂ REDACTIEI

D-lui *Const. Neagu, Ezechiel*. După șase luni aproape de trimiterea și primirea regulată a ziarului, mi se înapoiază ultimul număr sub cuvînt că n'ăști ați a cîti.

Motivul e puternic. O foare însă, care se ocupă de interesele tuturor, fără deosebire dacă sunt cărturari sau nu, ar trebui susținută — credem — mai bine din partea acestor din urmă.

In deosebi dobrogenei de bastină, ale căror interese au fost în special luate în spărare, trebuie să ne dea devenit de mai multă solicitudine și sprijin, de cît prețul sumei de opt lei pe apă.

Ea vol continua de a vă trimite ziarul și sunt sigur că nu-mi veți refuza plata.

C. N. S.

PREFECTURA JUD. CONSTANȚA

PUBLICAȚIUNE

De care-ce nică la a doua licitație care a fost fixată a se tine la prefectură în ziua de 20 Mai a. c., nu s'au prezentat concurenți, spre a se dă în antrepriza executarea lucrărilor pentru repararea localului secției de gendarmi de la Enighelia și pentru consuarea unei latrine cu două cabine la același loc, în valoare de lei 695 bani 95, se aduce la cunoștință generală că în ziua de 15 iunie a. c., se va tine o a treia licitație publică în localul acestel prefectură.

Ofertele vor fi sigilate și se vor primi în cîtata zi pînă la orele 4 p. m., însoțitoare de garanția provizorie de lei 30.

Supra oferte nu se primește.

Devizele și planul se pot vedea în cancelaria serviciului județean în toate zilele de lucru.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea contabilității publice și art. 95 din legea meseriilor sunt aplicabile la această licitație.

p. Prefect, G. Magheru.

Secretar, S. T. Dan.

No. 5747. 2 iunie 1905.

PRIMARIA COM. CONSTANȚA

PUBLICAȚIUNE

Prețul este la licitațiea ținută în ziua de 2 Mai a. c. pentru darea în întreprindere a furniturilor registrelor și imprimatelor necesare comunei pe anul financiar 1905/906, neaprobindu-se de Comisiunea de licitații prevăzută la art. 49 din legea comună, se publică spre cunoștință generală, că pentru darea în întreprindere a furniturilor acestor registre și imprimate, anume prevăzute în tabloul întocmit despre ele, necesare comunei pe anul 1905/906 cu începere de la 1 Aprilie 1905, se va tine o nouă licitație în localul acestel Primăriei în ziua de *Sâmbătă 18 iunie a. c. orele 3 p. m.*

Licităție se va tine cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra contabilității generale a Statului.

Supra-oferte nu se primește.

Condițiile întreprinderii se pot vedea în cancelariile Primăriei în toate zilele de lucru de la orele 8—12 a. m. și 2—6 p. m.

Cantinnea pentru admisere la licitație este de 200 lei.

p. Primar, N. Simionescu

p. Secretar, M. Triandafil.

No. 1359. 30 Mai 1905.

La licitație se urmărește să se tîne în ziua de 30 Mai a. c., pentru vinzarea locului comună situat în careal No. 141

litera C, în mărime de 200 m. p. 78 c. m., reprezentându-se nichă non-concurrent, se publică spre cunoștință generală, că pentru vinzarea acestui loc, se va tine o nouă licitație în localul acestel primăriei, în ziua de *18 iunie a. c. orele 3 p. m.*

Licităție se va tine cu oferte sigilate și în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra contabilității generale a statului.

Supra oferte nu se primește.

Concurenții sunt admisi la licitație vor depune o garanție provizorie de lei 200.

Prețul vinzării acestui loc, se va răspunde integral în casă comună, imediat după aprobarea licitației, iar planul de situație în careală se poate vedea în cantelele primăriei în toate zilele de lucru de la orele 8—12 a. m. și 2—6 p. m.

p. Primar, M. Simionescu.

Secretar, Ioan Adam.

No. 1418. 1 iunie 1905.

POLITIA OBÂSUΛUI CONSTANȚA

PUBLICAȚIUNE

Conform adresei D-lui Jude Oco! I București cu No. 6895/905, se publică spre cunoștință generală că în ziua de *20 iunie a. c.*, ora 10 a. m. se va vinde pe Piața Carol I acest oraș, averea mobilă a D-lui Octavian Seitan din localitate, pentru despăgubirea D-lui S. Weisingrun et Reis din București și care avere se compune din: 1) Una casă de bani, 2) Una bicicletă, 3) Una mașină de copiat și 4) Una mașină de băut porumb.

Doritorii sunt rugați să se prezinte la ziua, ora și locul indicat cu bani gata spre a concura depunind și garanție certă de lege, plus taxa de înregistrare după adjudecare.

S-Comisar (s) C. Frangopol

No. 6322. 1905 iunie 8.

Domnul Jude Oco! Constanța prin adresa No. 7200/905, a fixat ziua de *13 iunie a. c.*, pentru vinzarea averei mobilă sequestrată de la debitorul Mahmud V. Celebi în pretenția creditorului Nisim Gabai ambii din acest oraș și care avere se compune din mai multe obiecte de casă.

Subscrisul Vasile Marinescu, comisar cl. 3-a pe lingă poliția orașului Constanța, publică aceasta spre cunoștința amatorilor că în sus arătata zi ora 9 a. m. să se prezinte în piață Carol acest oraș, unde urmează a se efectua vinzarea cu bani gata, depunind și garanția prețului de lege, cum și taxa 30% după adjudecare.

Comisar, V. Marinescu

No. 6336. 1905 iunie.

NOUL DEPOSIT de CHERESTEA

ALBERT THEILER

CONSTANTA

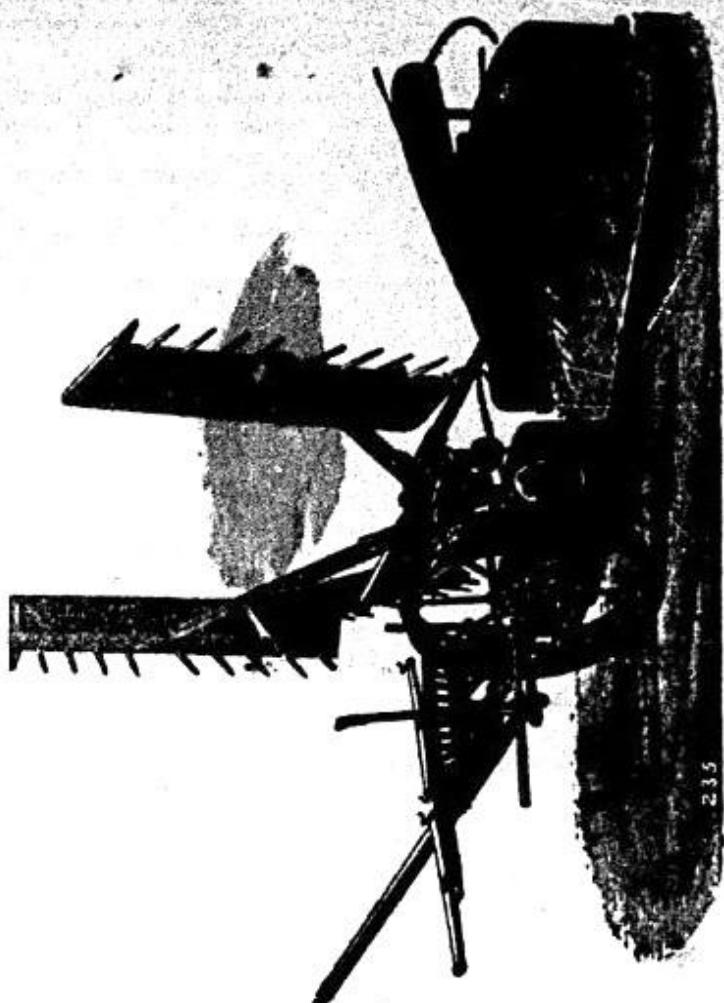
Cel mai bogat azortat Furnizează tot felul de lemne de construcție și tămplărie cu prețuri cele mai reduse.

ION PHILIPPU

MAGASINUL
DE BRAȘOVENIE și MANUFACURA
precum și Depoul de
MASINI și UTELTE AGRICOLE

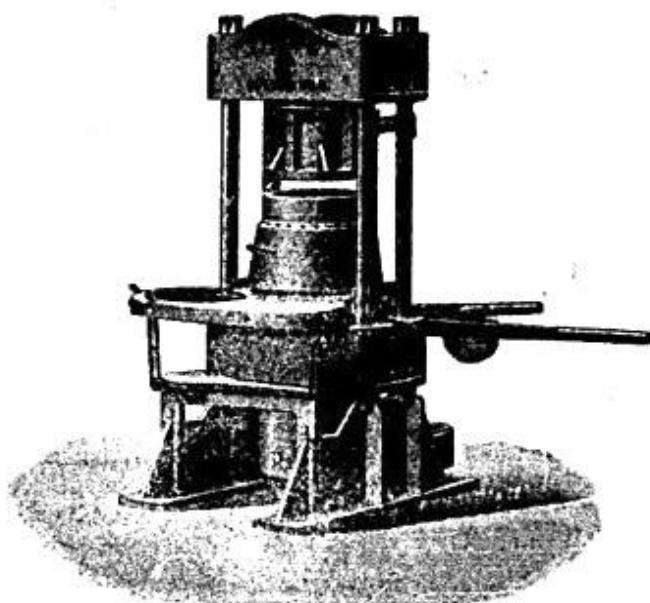
Le am mutat în Strada Carol No. 181
(vis-a-vis de Magazinul Lascărădis)
in proprietățile mele

TOT FELUL în MAȘINI AGRICOLE
Renumitele Mașini de Secerat ALBION
 Sezon 1905 Perfectionat

Tot felul de REZERVE pentru Seceratoare de ori-ce sistem
 ■ ATELIER de REPARATIUNI cu ABUR ■

I. DRATZKY
Mașini Agricole
 CONSTANTA

PRESA HIDRAULICA

■ pentru Fabricat ULEIU, sistem Elworthy ■

SINGURUL REPREzentant pentru ROMANIA

Se poate vedea in lucru la D-nii Ch. Kayser Medgedie și Ion Popa Caramurat.

De vînzare sau de închiriat case în 2 corpi cu 2 fațade și în grădină plantație cu viță americană pînă de toate speciile. Doritorii să adresa la Anadolchiol Str. Cărămidar No. 85, la proprietar Căpitânul C. Botez.

De vînzare o casă, împreună cu dependințele sale, situată pe Str. Mircea și Str. Fructelor și un imobil, compus dintr-un han, cafenă și prăvălie, împreună cu două apartamente. Prețul avantajos se poate acoperi la maximul opt ani.
 A se adresa: D-lui Ali Kadir, Constanța.

DROGUERIA MEDICINALA
ALEX. I. HELDENBUSCH
 CONSTANTA
 ■ Strada CAROL (sub hotel Regal) ■

Asortată cu tot ce cuprinde această branșă precum:

Drogue medicinale și industriale, parfumuri din fabricile cele mai bune din străinătate, apă de Colonie străină, apă de Colonie cu kilogramu; articole de toaletă. Pudre, Paste de dinți, Perii de dinți, Săpunuri medicinale străine și indigene, Săpunuri de toaletă străine calitatele cele mai alese; articole de cauciuc, irigatoare, articole de bae; mare varietate de esențe de parfumuri franceze cu grănu miroslorile cele mai moderne; articole de panăment, Vată calitate superioară, Untură de Pește proaspătă albă cea mai bună calitate; Vaselină, Benzina Glicerină, apă de gură cu kilogramu cel mai bun antisепtic pentru gură și conservarea dinților, vopsea pentru par toate culorile, diferite Siringi, articole chirurgicale, Thermometre de bae și maximale, lacuri, văpseală pentru dușurile, ceară pentru parchet etc., etc.

Toate cu prețurile cele mai reduse, deviza mea fiind a vinde este în pentru a vinde mult.

Cremă de Dinți Anatherin — D-r POPP

Din cauza dinților stricări se pot încă complicări nervoase și astăzi d'aceasta prezența lor a produs toate adesea infecții ale organismului, chiar cu sfârșit mortal. După observații s'a dovedit că din 100 de persoane, 80 au dinți stricări, între care sunt mulți ai căror dinți seamănă cu niște ruine, gingiile umflate și lesu sângerându-se așepronate cu fistole, din care ese o materie care deje la distanță răspunde un miros neplăcut, lucru în general produs fără prin necesitatea dinților să prințrebuițarea de dentifrice improprii. După opinia celebrăților medicale, Pastele de dinți care conțin acizi sau baze și care în general fac spumă abundentă, provoacă distrugerea smântelui dinților care e începutul stricării lor.

O experiență de mai bine de jumătate secol în toată Europa a dovedit că remă de dinți Anatherin Dr. Popp în tuburi, e o compozită cu total neutru, curăță și întreține dinții sărăci și atâtă, preservându-i contra ori-cărui infecție.

■ Prețul unui tub 60 bani ■

Depozit general pentru Dobrogea
 Drogueria Medicinală ALEXANDRU I. HELDENBUSCH, Constanța

ATRAGATOR

este un obraz plăcut, curat, trandafiri, cu aspect tiner și proaspăt, o piele catifelată albă și un teint elatant. Toate acestea se obțin într'un mod sigur prin întrebuițarea zilnică a renumitului

Săpun de Lapte de Crin

Marea fabrică un «Cal de lemn» a lui Bergmann & Co. Radebeul-Dresden
 Prețul lei 1-50 bucata.

Deposit la: L. & I. Lascără și la Drogueria Medicinală Alex. I. Heldenbusch Constanța.

„LA OVIDIU"

Piața Independenței No. 22.

D. GH. DESPINACHIS

NOU MAGAZIN CU COLONIALE delicatessen și comestibile (Fost P. ASTRAS)

Băuturi spirtoase străine indigene MARE DEPOU DE VINURI

Specialitate în unt-de-lemnuri franceze și grecești Diferite articole coloniale orientale APERITIVE — TRUFANDALE

Prefuri mai este ca ori unde Serviciul prompt și foarte conștiincios Tărguștile se expediază la Domicii în

In Cernavoda, o prăvălie situată pe strada Carol no. 46 avind patru încăperi, cu fațadă de 7 metri și lungime laterală de 33 metri.

A se adresa d-lui Holdengräber depozitar de vinuri, str. 11 Iunie, Constanța.

De Vînzare

Tipografia Dimitrie Nicolaescu, Constanța